

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет іноземної філології
кафедра слов'янської філології та загального мовознавства

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	ПРАКТИКУМ З ОРФОГРАФІЇ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ
Викладачі	Стахнюк Наталія Олександрівна – завідувач, доцент кафедри слов'янської філології та загального мовознавства
Профайл викладачів	https://slovfil.kpnu.edu.ua/stakhniuk/
E-mail:	lc_natalia.stachniuk@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=25541
Консультації	Відповідно до графіку проведення консультацій

2. Анотація до курсу

Дисципліна складається з практичного курсу, в основу якого покладено ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними причинами виникнення орфографічних помилок, з базовими принципами польської орфографії, з практичним використанням письмових навичок і вмінь; розвитком орфографічної грамотності, як складової письмової компетенції, окреслення шляхів практичного застосування отриманих знань, умінь і навичок з орфографії; сприяє піднесенню культури писемного мовлення здобувачів вищої освіти.

3. Мета і завдання курсу

Курс має на меті озброїти здобувачів вищої освіти знаннями про:

- практичні навички правильного письма;
- основні принципи польської орфографії;
- причини виникнення орфографічних помилок;
- орфографічні словники польської мови.

Завданням цієї дисципліни є підготовка висококваліфікованого філолога-полоніста, який здатний розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а саме в діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням і оцінюванням письмових текстів різних жанрів і стилів, організацією успішної польсько-української і українсько-польської письмової комунікації.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очна форма навчання). Передбачає проведення практичних занять. Застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE є обов'язковим. Залучення застосунків для проведення відеоконференцій, організації інтерактивних форм роботи вітається. Вибірковий освітній компонент.

5. Результати навчання

Здатність використовувати в професійній діяльності у школі системні знання про найновіші дослідження у сфері орфографії сучасної польської мови; уміння застосовувати отримані знання на практиці; володіння різноплановими методами і способами перевірки знань; вільно використовувати моделі словотворення сучасної польської мови в письмовій формі; багатoproфільна підготовка фахівців у галузі освіти, що надає право їх викладання у загальноосвітніх навчальних закладах; знаходити і аналізувати орфографічні помилки у текстах; визначати тип помилок; орієнтуватися в сучасних орфографічних джерелах і використовувати їх у практичній діяльності. дотримуватися академічної доброчесності тощо.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу
	денна форма здобуття вищої освіти
Освітня програма, спеціальність	Середня освіта (Мова і література (польська, англійська))» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Рік навчання	2 / 3 / 4 (2022-2023)
Семестр вивчення	3, 4, 5, 6, 7, 8
нормативна/вибіркова	Вибіркова (вибір з каталогу)
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити ЄКТС
Загальний обсяг годин	120 год.
Кількість годин навчальних занять	40 год.
Лекційні заняття	0 год.
Практичні заняття	40 год.
Семінарські заняття	0 год.
Лабораторні заняття	0 год.
Самостійна робота	80 год.
Форма підсумкового контролю	залік

7. Пререквізити курсу

Передумови для вивчення дисципліни: практика усного та писемного мовлення польської мови, володіння польською мовою на рівні не нижче А2.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем, наприклад навчальної платформи MOODLE (модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища). Для забезпечення навчального процесу використовується мультимедійне обладнання (стаціонарні та мультимедійні проектори), доступ до мережі Wi- Fi тощо.

9. Політика курсу

Вивчення дисципліни відбувається в межах освітнього процесу, передбаченого програмою підготовки здобувачів вищої освіти, зокрема, робочої програми навчальної дисципліни.

Відвідування занять. Відвідування занять, оцінювання, відпрацювання пропущених занять та перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка» (затвердж. 30.08.2018 р., URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>).

Очікується, що здобувачі вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Пропущені заняття. Здобувачі вищої освіти відпрацьовують пропущені заняття на консультаціях в усній та письмовій формі, завантажують завдання в MOODLE, виконують завдання в цьому середовищі.

Академічна доброчесність. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. Очікується, що практичні напрацювання здобувачів вищої освіти відповідатимуть принципам академічної доброчесності, що передбачено Кодексом про академічну доброчесність Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка <https://integrity.kpnu.edu.ua/normatyvna-baza/>

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Схема курсу

Дата / кількість акад. год.	Тема, план	Форма заняття	Матеріали	Література Інтернет ресурси	Завдання, год	Вага оцінки (балів)	Термін виконанн я
Дата проведення – згідно з розкладом	Модуль I. Ortografia					Поточний контроль – 25 балів, Модульна	Впродовж вивчення дисциплін и

						контрольна робота – 25 балів	
2 год	Тема 1: Ortografia wśród innych dyscyplin lingwistycznych. Historia polskiej ortografii. Główne zasady polskiej ortografii (fonetyczna, morfologiczna, historyczna, umowna (konwencjonalna).	практичне заняття	Підручники, навчальна платформа MOODLE	1-8	Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 2: Zasady pisowni liter ó-u; dwuznaku rz i litery ż.	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 3: Zasady pisowni dwuznaku ch i litery h. Zasady używania liter i, j.	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 4: Pisownia liter ą, ę oraz połączeń o, e + spółgłoska nosowa.	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 5: Pisownia przedrostków zakończonych spółgłoską (z- (z-, s-, ś-), wz- (wz-, wez-, ws-, wes-), bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-).	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 6: Pisownia pewnych zakończeń form słowotwórczych ze względu	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	

	na zachodzące w nich ubezpiecznienie (przymiotniki na -dzki, - wski; rzeczowniki na - dztwo, -wstwo; rzeczowniki na szczyzna, - ccyzna, -dcyzna).						
2 год	Тема 7: Zasady używania wielkiej i małej litery na początku wyrazu	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 8: Pisownia partykuł nie; -bym, -byś, -by, - byśmy, -byście; bądź, byle, co, lada, no, indziej; -że, -ż, -li.	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 9: Pisownia łączna i rozdzielna wyrażeń przymikowych (bezustanny – bez ustanku; mimowolny - mimo woli etc.).	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 10: Pisownia liczebników pół, ćwierć oraz liczebników złożonych i wyrazów od nich pochodnych.	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
	Модуль II. Interpunkcja					Поточний контроль – 25 балів, Модульна контрольна	Впродовж вивчення дисциплін и

						робота – 25 балів	
2 год	Тема 1: Natura polskiej interpunkcji. Użycie kropki.	практичне заняття	Підручники, навчальна платформа MOODLE	1-8	Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 2: Użycie średnika	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
	Тема 3: Użycie przecinka	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 4: Użycie znaku zapytania i znaku wykrzyknienia	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 5: Użycie wielokropka	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 6: Użycie dwukropka	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 7: Użycie myślnika	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 8: Użycie cudzysłowu	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 9: Użycie nawiasu	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	
2 год	Тема 10: Użycie znaków nieinterpukcyjnych	практичне заняття			Виконати вправи 4 год	2,5 бала	

11. Система оцінювання та вимоги

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (100 балів)				Сума
Змістовий модуль 1 (50 балів)		Змістовий модуль 2 (50 балів)		100
Поточний контроль (у тому числі самостійна робота)	МКР 1	Поточний контроль (у тому числі самостійна робота)	МКР 2	
25 балів	25 балів	25 балів	25 балів	

Поточний контроль (25 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12. Бали за змістовий модуль перераховуються за формулою (Середня оцінка навчальної діяльності $\times 0,05 + 0,4 \times$ ваговий бал змістового модуля).

Критерії оцінювання знань, умінь, навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий	1	Здобувач ВО володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, явищ та процесів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Здобувач ВО не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи

(понятійний)		дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач ВО намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Здобувач ВО розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач ВО розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати фонетичні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач ВО правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; дотримання правильності вимови, фразового наголосу, інтонаційних моделей. Чітке висловлювання думок.
	8	Знання здобувача ВО досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал; правильний опис особливостей артикуляції звуків сучасної польської мови, при належній мовній культурі. Достатня кількість ілюстрацій, прикладів; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати.
	9	Правильне володіння графемно-фонемними навичками техніки читання: виразне читання тексту з дотриманням правильності вимови усіх звуків сучасної польської мови.
Високій (творчо-професійний)	10	Здобувач ВО володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
	11	Повний та послідовний виклад основних теоретичних положень з фонетики з дотриманням правильності вимови, фразового наголосу, інтонаційних моделей. Чітке висловлювання думок. Достатнє використання

		лексичного мінімуму. Достатня кількість ілюстрацій, прикладів.
	12	Здобувач ВО має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; уміє самостійно здобувати і використовувати інформацію; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Здобувачу вищої освіти, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Здобувачу вищої освіти, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, здобувач вищої освіти повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Якщо здобувач вищої освіти не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше, ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття здобувач вищої освіти має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Модульна контрольна робота (25 балів)

Здобувачі вищої освіти повинні виконати контрольну роботу, яка оцінюється за 30- бальною шкалою.

Модульна контрольна робота виконується у формі тесту. До її написання допускаються всі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота складається з 50 тестових завдань, максимальний бал кожного з яких 0,5 бала.

Отже, за контрольну роботу здобувач вищої освіти може отримати до 25 балів.

При отриманні менше 15 балів модульна контрольна робота вважається невиконаною і здобувач вищої освіти отримує можливість її перескладати.

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	зараховано
82-89	B (дуже добре)	
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	не зараховано
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

12. Рекомендована література

ОСНОВНА

1. Karpowicz T., Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja, Warszawa 2021, s. 240
2. Podracki J., A. Gałązka, Gdzie postawić przecinek? Poradnik ze słownikiem, Warszawa 2021, s.294
3. Kremiec A. Zbiór dyktand. Kraków, 2006.
4. Kubiak-Sokół A. Piszemy poprawnie. Poradnik językowy PWN. Warszawa, 2008.
5. Lipińska E. Nie ma róży bez kolców. Kraków, 1999.

ДОДАТКОВА

1. Miodek J., Słownik ojczyny-polszczyzny, Wrocław 2016, s. 811

2. Szelc-Mays M. Napisz to po polsku. Podręcznik do nauki pisania po polsku dla początkujących studentów obcokrajowców, Stowarzyszenie Społeczno-Ekonomiczne „Absolwent”, Rzeszów 2013, s. 196.
3. Rogowska-Cybulska E., Zasady pisowni polskiej w świetle pytań kierowanych do poradni językowych, „Język Polski” XCI, z. 2–3, s. 134–141.
4. Sikora K., M. Rak., 2011, Nowe tendencje w interpunkcji – przecinek (na materiale internetowym), „Język Polski” XCI, z. 2–3, s. 188–194.
5. Walczak B., 2011, Ewolucja języka a kodyfikacja normy, „Język Polski” XCI, z. 2–3, s. 103–108.
6. Wilkoń A., 2002, Spójność i struktura tekstu, Kraków.
7. Wielki słownik ortograficzny, pod red. E. Polańskiego, Warszawa 2016, s. 1340
8. Wielki słownik poprawnej polszczyzny, pod red. A. Markowskiego, Warszawa 2018, s.1708
9. Zarych E. Ortografia polska w ćwiczeniach dla obcokrajowców, Prolog, Kraków 2016, s. 162.

12. Рекомендовані джерела інформації:

1. Wielki słownik języka polskiego. URL: <https://wsjp.pl/>
2. Platforma dla uczących się i nauczających języka polskiego. URL: <https://e-polish.eu/polski-dla-obcokrajowcow>
3. Państwowa Komisja Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego. URL: <https://certyfikatpolski.pl/>
4. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej. URL: <https://nawa.gov.pl/studenci>
5. Poradnia językowa PWN. URL: <https://sjp.pwn.pl/poradnia/lista/wymowa;2.html>
6. Szkoła języka i kultury polskiej Uniwersytetu Śląskiego. URL: <https://www.sjikip.us.edu.pl/pl/e-nauczanie/>
7. Narodowe centrum kultury <https://audycjekulturalne.pl/jezyk-gietki/>
8. „Mówiąc Inaczej” to kanał o tym, jak poprawnie i świadomie posługiwać się językiem polskim. <https://www.youtube.com/@mowiacinaczej>
9. Kanał o kulturze języka polskiego, ciekawostkach językowych etc. <https://www.youtube.com/@modanajezykpolski4018>
10. Blog o poprawnej polszczyźnie <https://obcyjezykpolski.pl/>